

ŠTEVILKA I JANUAR 2020

TÀBOR

tema meseca

+

IZZIVI IN CILJI V LETU 2020

...

TABORNIKI

Novo desetletje,
isti cilji

Zdaj sem PP ...
Kaj naj počnem?

KAZALO

REVILJA TĀBOR

Odgovorna urednica:

Metoda Zalar

Glavna urednica:

Maša Pušnik

Urednik fotografije:

Tadej Morano

Urednica ilustracij:

Jovana Đukić

Lektoriranje:

Neža Marija Slosar

Ožji sodelavci: Jaka Bevk, Pina Maja Bulc, Alja Ločičnik, Maja Kramar, Ema Kočevar, Frane Merela, Tina Mervic, Katarina Miklavc, Darja Petrič, Anja Slapničar, Iva Štefanija Slosar, Zala Šmid, Nik Žnidaršič

Oblikovanje:

Petra Grmek in Miha Maček (Reakcija d.o.o.)

Grafična priprava:

Igor Bizjak

Fotografija na naslovnici:

Matic Pandel

Fotografija na zadnji strani:

Matic Pandel

Naslov uredništva:

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj:

Zveza tabornikov Slovenije, Einspielerjeva 6, Ljubljana

Naklada:

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Revija je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Revijo Tabor sofinancirajo:

STRANI ORGANIZACIJE

4 V letu 2020 ...

MEDVEDKI IN ČEBELICE

6 Razgibajmo možgane

GOZDOVNICI IN GOZDOVNICE

12 Taborniki pozimi ne spimo

POPOTNIKI IN POPOTNICE

18 Zdaj sem PP ...
Kaj naj počnem?

UJEMI ZNANJE

23 Izobraženi prostovoljci

ZA BOLJŠI JUTRI

27 Novo desetletje, isti cilji

VSEMU BOMO KOS

33 Povej mi, kdo si

BREZ MEJA

37 Mi bi tudi šli v tujino! A nas pelješ?

KNJIGOŽER IN FILMOLJUB

41 Izobrazimo se – s filmi!

JEZIKOVNA DROBTIN'CA

42 Kalki v slovenščini

RAZVEDRILLO

43 Zimska slikovna križanka

44 Strip

46 Škljoc!

Vodi svoj kanu; ne zanašaj se na druge, da bodo poganjali tvoj čoln.

Podajaš se na pustolovsko potovanje ...

Cilji trajnostnega razvoja naslavljajo globalne izzive in služijo kot načrt za doseganje boljšega življenja. Kako jih (lahko) uresničujemo taborniki?

O veličini, globini in toplicah

Majhen korak v desetletje. Skoraj vsak izmed nas med prelomom starega v novo leto razmišlja o preteklih dogodkih in si načrtuje poti za naprej. V duhu okolja, v katerem bivamo in odraščamo, smo navajeni sebe (in druge) ocenjevati na veliko. Bodisi se to pojavi v prazničnem času, ko moramo divjati od trgovine do trgovine, da bližnjim pokažemo, kako zelo jih ljubimo, bodisi na začetku novega leta, ko moramo na veliko planirati in na veliko snovati svojo preobrazbo.

Zavedno in nezavedno poslušamo in gledamo velike zgodbe o velikih ljudeh, ki so si upali sanjati in so za sabo puščali velike stvari. Vendar se včasih zdi, da vsa ta veličina za seboj ne pušča ničesar drugega kot praznino. Bombardirana z nešteto informacijami se tudi jaz velikokrat sprašujem, kje je moje mesto in koliko tople vode, poleg tiste v toplicah, je sploh še mogoče odkriti.

Pa gremo v toplice ... S prevzemanjem funkcije glavne urednice se v meni zbuja precej plavajoči občutki. Pozitivni in na dober način strašljivi. Ampak voda je topla. Pa s super ljudmi sem v istem bazenu, zato verjamem, da se bomo marsikdaj prepuščali toku in bomo skupaj priplavali do novih globin. Verjetno se bomo kdaj tudi potili, kot se za dobre toplice spodobi, ampak verjeli bomo v svoj glas in namen ter še naprej ustvarjali revijo *Tabor* kot orodje, ki bo tudi tebe spodbujalo k odkrivanju tople vode ...

Tudi ta zgodba se je kot mnoge druge začela z majhnim korakom. Spodbujam te, dragi/a bralec/ka, da tudi ti poskusiš. Včasih je fajn zadevam reči ja in skočiti in potem delati, se zabavati in potem opazovati. Tisti občutek, ko izpelješ izziv, ki se ti zdi neizvedljiv, zanj nimaš časa ... Tisti. Občutek. Ko članu voda žarijo oči, ker končno razume, kar si mu poskušal/a razložiti, ker si to naredil/a na zabaven način. Ko ti GG pove, da je hvaležen, da

si tam, ko te potrebuje, ker ga gledaš v oči in ne buljiš v ekran, ko ti govori zgodbe o sebi. Ko ti sotabornica pove, da si njen največji vzor. Tisti občutek. Je vreden. To je veličina, ki ji je vseeno za količino, ker je razširila obzorje enega samega človeka. To je veličina, ki je globina. Ki množi namesto prešteva. Veliki smo, ko delamo majhne, vsakodnevnne stvari in v njih vidimo celo bogastvo.

In če ne veš, kako bi zgoraj napisane besede pretvoril/a v kar koli uporabnega ali kako bi se lotil/a svojih prvih korakov, za vsak slučaj navajam še Piko Nogavičko:

"Tega nisem še nikoli poskusila, zato mislim, da mi bo gotovo uspelo."

(Ob kreativnih blokadah še naprej spremljaj revijo *Tabor* ali se posvetuj s svojim vodnikom/vodnico ali načelnikom/načelnico).

Maša Pušnik,
glavna urednica revije Tabor

V letu 2020 ...

Besedilo in foto: Izvršni odbor in starešina ZTS – Eva, Anja, Katarina, Zala, Gregor, Nicolas in Jernej

Zakorakali smo v novo desetletje in v 69. leto delovanja Zveze tabornikov Slovenije, ki je sicer zrasla iz daljše tradicije taborništva pri nas. Prihodnje leto tako ne bo posebno le zato, ker se bo iztekel mandat trenutnega vodstva Zveze in ker Slovenija predseduje Svetu Evropske unije, ampak tudi zato, ker bo naša organizacija praznovala 70. obletnico delovanja. Do takrat pa nas čaka še 366 dni taborniški iskric.

... BOMO NA PODLAGI PRETEKLEGA LETA

Priprave na novo leto smo v izvršnem odboru in strokovni službi pričeli že s septembrskim posvetom v Mariboru. Nekateri ste se potili na Mariborskem Pohorju, mi pa smo napenjali možgane med štirimi stenami in načrtovali prihajajoče leto. Vrednotili smo preteklo leto in pregledovali načrtovane aktivnosti ter zastavljene cilje do konca mandata. Ogromno dela je bilo že opravljenega, nekaj izzivov nas še čaka in čeprav se nekatera kolesja v naši organizaciji obračajo zelo počasi, smo prepričani, da bomo uspešno zaključili to triletno in pripravili dobro popotnico našim zanamcem.

... GRADILI IN NAČRTOVALI

Kar nekaj kazalnikov, ki smo si jih zastavili ob pričetku mandata, se nanaša na povečanje števila odraslih prostovoljcev v organizaciji, zato bo ena izmed prioritiet zadnjega leta nadaljevanje dela na področju PP programa in implementacije dokumenta VIDOP (Vloga in delovanje odraslih prostovoljcev), torej na delo s prostovoljci. Naša organizacija lahko raste samo, če rastejo prostovoljci. Zato je cilj delovne skupine, da pripravi prostovoljske dogovore ter razvije področje priznavanja kompetenc in nov način nagrajevanja prostovoljcev. Nadaljujemo tudi s projektom literatura in taborniškimi programskimi smernicami, ki bodo

v pomoč pri pripravi vsakršnih dejavnosti. Na vodniških tečajih bo tečajnikom pri usvajanju Programa za mlade še vedno v pomoč demo tim.

Na mednarodnem področju nas čaka pestro poletje. 167 tabornikov bo 10 dni preživel na Evropskem skavtskem jamboreeju, ki bo potekal na severu Poljske, v bližini mesta Gdansk. Avgusta se bo manjša ekipa odpravila na 14. Svetovni skavtski forum mladih in 42. Svetovno skavtsko konferenco v Egipt. Tokrat s posebnim ciljem, saj bo Urban Lečnik Spaič kandidiral za mladega svetovalca oz. youth advisorja. Želimo mu vso srečo!

Na področju komuniciranja pripravljamo komunikacijski načrt, ki nam bo pomagal pri predstavljanju taborništva in prepoznavanju učinka, ki ga prinaša taborništvo. Zato le spremljajte vse naše kanale, spletno stran, revijo *Tabor*, Facebook stran, Instagram ...

V ekipi revije *Tabor* najlepše pozdravljamo novo urednico Mašo Pušnik, ki je prevzela taktirko od Suzane Podvinšek. Hvala, Suzana, za tvoj prispevek pri prehodu v novo podobo revije in srečno, Maša!

... ZA KAR NUJNO POTREBUJEMO VIZIJO

Eden izmed ključnih projektov tega leta bo tudi priprava vizije in strategije dela naše organizacije v prihajajočem obdobju, kjer bo pomembno prav vsako mnenje. Želimo, da je prihodnost organizacije oblikovana po vaših željah, da odgovarja vašim potre-

bam, vas podpira pri vašem delovanju in omogoča uspešno širjenje našega poslanstva ter vrednot ne samo med tabornike, ampak tudi ostale. Taborniki resnično gojimo pomembne vrednote in vzgajamo dobre vodje prihodnosti.

V letošnjem letu bomo nekaj svojega časa začeli posvečati pripravi dvema zelo pomembnima projektoma, praznovanju 70. obletnice ZTS in Zletu 2021. Projekt praznovanja obletnice sicer še čaka na pravo ekipo, ki bo začrtala aktivnosti, poletni vseslovenski zlet pa je obliko že začel dobivati – najmanj v glavi vodje. Verjetno ste že zasledili, da bo v te čevlje stopil Domen Uršič, načelnik ZTS 2015–2018. Pravi, da je to zanj pravi izziv za prihodnji dve leti, in obljublja, da nas čaka nora pustolovščina.

TABORNIKI SMO NAJBOLJŠA EKIPA

Za nas bo zadnje leto mandata namenjeno zaključevanju projektov, izpolnjevanju zadanih ciljev, iskanju naslednikov in pripravi na prihodnje obdobje ZTS. Pri tem nismo sami, spremljate nas nepogrešljivi prostovoljci, člani komisij in neutrudna strokovna služba. S takšno ekipo ni težko, zato se že veselimo vseh izzivov, ki nas čakajo.

Izkoristimo novo pot okoli sonca za rast, druženje, doživljanje, izkustva. Naj bodo dnevi za tabornike, za družino in prijatelje. Naj bodo tedni za delo in tedni za uživanje. Naj bo leto 2020 leto premaganih izzivov in doseženih uspehov.

RAZGIBAJMO MOŽGANE

Besedilo: Maja Kramar, ilustracije: Maša Pušnik

Zima je čas, ko se vse malo umiri, dan je veliko krajši in se zato pogosto kar zlekemo pred televizijo ali računalnik. V nadaljevanju članka boš izvedel, izvedela nekaj o možganih in tem, kako skrbeti zanje.

Kaj je ta zgubani organ v naši glavi?

Možgani so organ v telesu, ki jih sestavljajo celice in tkiva. Nadzorujejo vse, kar počneš, premišljuješ, čutiš in celo kar sanjaš.

Naloge možganov, ki so zapisane v barvnih kvadratih, poveži z deli možganov, ki te naloge opravljajo, nato pa v kvadratke napiši ali nariši kakšno dejavnost, ki jo počneš, da "zbudiš" ta del možganov.

TALAMUS

AMIGDALA

HIPOTALAMUS

MOŽGANSKO DEBLO

VELIKI MOŽGANI

Pomaga nadzorovati spanje, lakoto ter telesno temperaturo.

Nadzorujejo ravnotežje in gibanje.

Ureja možgansko dejavnost in prenaša informacije iz čutil.

Sodeluje pri čustvih in spominu.

Povezuje hrbtenjačo in velike možgane.

Shranjujejo spomine in nadzorujejo misli in dejanja.

MALI MOŽGANI

VODNIKI

Naša naloga je, da otroke preko različnih dejavnosti spodbujamo k reševanju težav. Stopnjevano jim nudite izzive, ki jih bodo premagovali, naredili napake, o njih se lahko pogovorite in jim dajte vedeti, da so napake del življenja, da se iz njih učimo, da lahko naslednjič naredimo bolje.

Z otroki se tudi pogovarjajte o pravilni prehrani in prednostih rekreacije. To poskušajte tudi živeti na večdnevnihih akcijah, ki so super izkušnja, da jim to pokažete v praksi. Vsega prebranega se zavedajte tudi sami, saj tudi vaši možgani potrebujejo vse to. Verjetno vas je nekaj v obdobju delanja izpita za avtomobil. Tako kot učenje vožnje ti bo učenje o odraščanju pomagalo pri ovirah na cesti. S poznavanjem svojih možganov in napotki, ki so napisani v članku, lahko tudi ti svoje možgane vzgajaš in varuješ tako, da ti bodo pomagali postati najboljša različica sebe.

Leva in desna polobla

Možgani se delijo še na dve polobli. Desno in levo poloblo povezuje snop živcev – po njem vsak dan prehaja na milijarde signalov. Med seboj sta si podobni, a opravljata različne naloge. Najbolj zanimivo je, da vsaka nadzoruje nasprotno stran telesa. Če brčneš žogo z desno nogo, gibanje noge nadzoruje leva polobla. Večina ljudi ima vodilno stran – to je stran, s katero delaš večino stvari (z desno ali levo roko npr. pišeš, brcaš, ješ ...).

Odkrij vodilno stran.

Potrebuješ: cevko za gledanje (lahko je tulec papirnatih brisač) in kovanec.

Nekoga prosi, naj skozi cevko gleda kovanec na tleh, z eno nogo naj stopi nanj in ga pobere. Opazuj ali za vse naloge uporabi desno ali levo oko, nogo ali roko. Je vse opravil samo z eno stranjo (desno ali levo)? Nato se še zamenjajta. (Clive Gifford: *Človeški možgani v 30 sekundah*).

Kaj poganja naše možgane?

Največji vpliv imata čas in izkušnje. Da bodo tvoji možgani izkoristili vse zmožnosti, potrebujejo tri sestavine: hrano, obogatitev in zaščito.

Da si lahko začel voziti kolo brez koleščkov, si moral biti potrpežljiv (ne moreš pričakovati, da ti bo že prvič uspelo). Vajo, večino je treba večkrat ponoviti in vztrajati (Ne odnehaj!), saj veš, vaja dela mojstra.

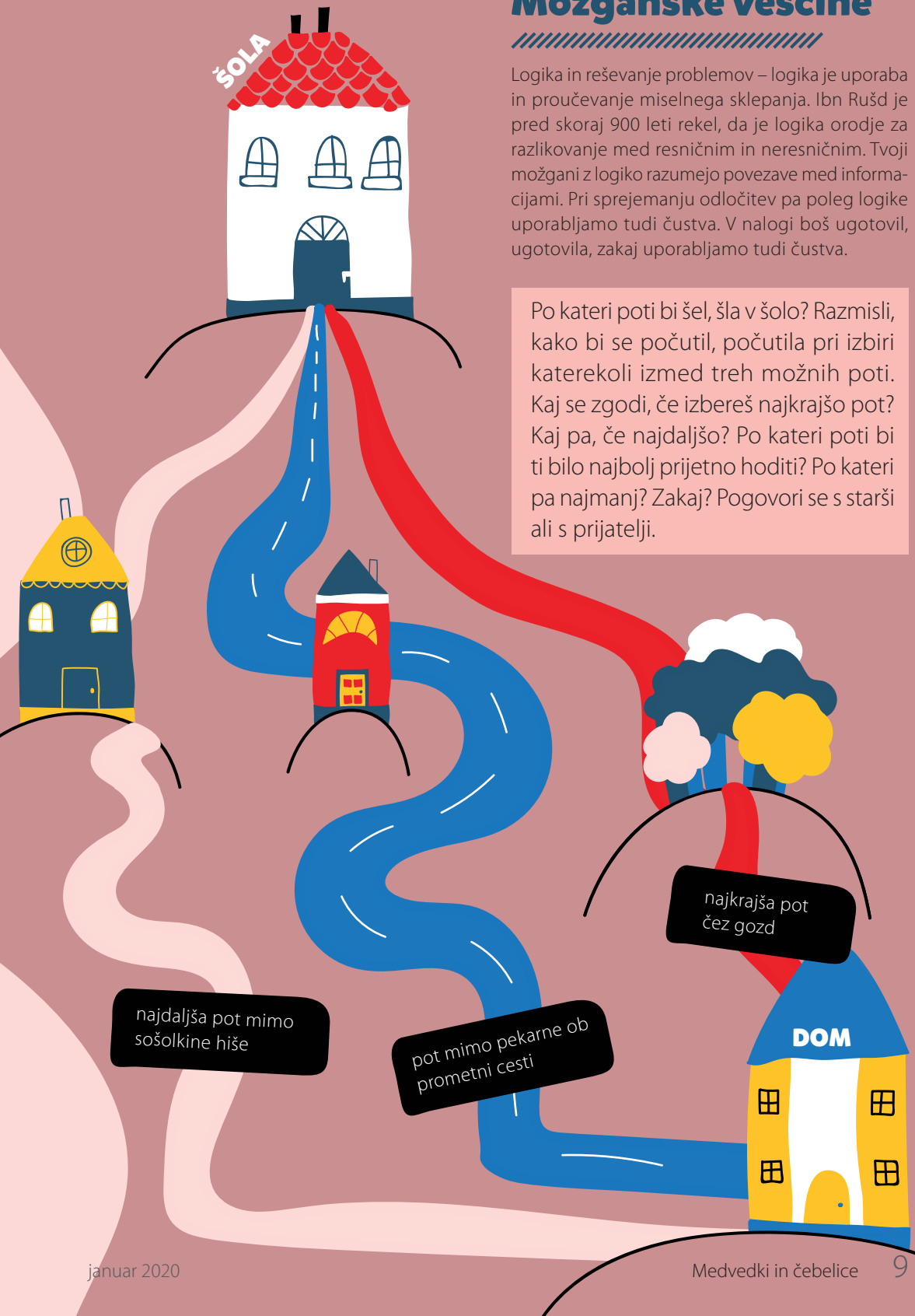
ČAS + IZKUŠNJE = RAST!

Možganske veščine

Logika in reševanje problemov – logika je uporaba in proučevanje miselnega sklepanja. Ibn Rušd je pred skoraj 900 leti rekel, da je logika orodje za razlikovanje med resničnim in neresničnim. Tvoji možgani z logiko razumejo povezave med informacijami. Pri sprejemanju odločitev pa poleg logike uporabljamo tudi čustva. V nalogi boš ugotovil, ugotovila, zakaj uporabljamo tudi čustva.

Po kateri poti bi šel, šla v šolo? Razmisli, kako bi se počutil, počutila pri izbiri katerekoli izmed treh možnih poti. Kaj se zgodi, če izbereš najkrajšo pot? Kaj pa, če najdaljšo? Po kateri poti bi ti bilo najbolj prijetno hoditi? Po kateri pa najmanj? Zakaj? Pogovori se s starši ali s prijatelji.

Možganske veščine

Ustvarjalnost in domiselnost – ustvarjalnost se rodi, če se informacije iz različnih delov možganov povežejo na načine, ki privedejo do novih zamisli.

Postani izumitelj, izumiteljica! Po sobi poišči stvari, ki jih že dolgo nisi uporabljal oz. uporabljala in jih zloži na mizo. Iz zbranih reči izberi 2–3 in iz njih ustvari nekaj novega. Izum predstavi staršem ali prijateljem! Igro se lahko igrate tudi na vodovem sestanku.

V omari in hladilniku poišči hrano, ki jo je treba porabiti, naj ti pomagajo starši. Naberl jo na kup in pomisli, kaj lahko s temi sestavinami skuhaš. Lahko ustvariš zelo okusne jedi. To lahko naredite vedno, ko ne uspete porabiti vse hrane. Za ideje lahko pokukate v knjižico "Reciklirana kuharija", dostopno na bit.do/ostanki.

Nevrokipar

Vsak od nas je nevrokipar (nevro – beseda je povezana z možgani; kipar – oblikuje). Svoje možgane oblikuješ in povečuješ s tem, da dodajaš nove stvari, ki jih razumeš ali znaš, kadar se naučiš nečesa novega in krepiš tisto, kar že znaš (*Človeški možgani v 30 sekundah*, 2017). Ker bodo tiste poti v možganih, ki jih ne uporabljaš velikokrat, počasi izbrisane. Tako kot ovenele rože, če jih ne zalivaš. Če ti matematika ni všeč in bi nehal hoditi k uram matematike, bi del možganov, ki je odgovoren za matematiko, oslabel. Če pa boš vztrajal, boš krepil možgane in ti bo to ostalo za vse življenje (*Priročnik za upravljanje odraščajočih možganov*, 2015).

PREBERI VEČ

- Gifford, Clive. *Človeški možgani v 30 sekundah*. Ljubljana: Družina, 2017.
- Deak, JoAnn. *Tvoji čudežni raztegljivi možgani: uporablaj in oblikuj jih*. Izola: Grlica, 2014.
- Challoner, Jack. *Možgani: Z obogatitveno resničnostjo se podaj s svojo glavo*. Tehnična založba Slovenije, 2017.
- Dr. Deak, JoAnn in dr. Deak, Terrence. *Priročnik za opravljanje odraščajočih možganov*. Izola: Grlica, 2015.

STARŠI

Če želite, da vaš otrok svoje odraščajoče možgane oblikuje v pozitivni smeri, ga je treba usmerjati, da izbira zdrave odločitve, ki spodbujajo, varujejo in krepijo njegove možgane ter otroku tako omogočiti svetlo prihodnost (*Priročnik za upravljanje odraščajočih možganov*, 2015).

Ne pozabite, da tudi vaši možgani potrebujejo pravo nego, zato bodite zgled s svojim načinom življenja – da se zdravo prehranujete (zelenjava, oreščki itd.), se gibate (če se otroci ne ukvarjajo s kakšnim športom, jih spodbujajte, da gredo vsaj na sprehod, teč, kar je spodbuda tudi za vas). Predvsem pa dajte otroku možnost, da sam reši težave, dela napake, jih sprejme in to vzame kot šolo za življenje. Tako mu boste najbolje omogočili, da se razvije v samoodgovornega posameznika.

Priporočam v branje:

- Bono, Edward de. *Naučite svojega otroka razmišljati*. Maribor: Rotis, 2016.
- Bryson, Tina Payne, Siegel, Daniel J. . *Celostni razvoj otroških možganov*. Domžale: Družinski in terapevtski center Pogled, 2014

Taborniki pozimi ne spimo

besedilo: Maja Kramar, Matej Kelemen ilustracije: Jovana Đukić

Velik del narave pozimi počiva, nekaj živali jo celo prespi. Tudi mi se radi zabubimo v objem topline domov, vendar tabornikom tudi pozimi narava nudi obilico možnosti za nova znanja. Ne smemo pozabiti, da je gozd naša učilnica tudi v mrzlih zimskih dneh.

Zima je čas za zimovanja in zimske orientacije, ki se jih pogosto ustrašimo in mislimo, da je težje, da nas bo zeblo ... Vendar te s pravo opremo, znanjem in dobro voljo ne sme nič skrbeti. S člankom te želim zvabiti ven, da zaužiješ čare zimske narave.

Priprave na zimsko dogodivščino

Preden se odpravimo v naravo, se je treba dobro pripraviti. Najprej preveriš, kakšne so vremenske razmere.

Ker je vreme zadnje čase zares muhasto in pogosto ni pravih napovedi, moramo biti še posebej pripravljeni in imeti s seboj rezervna oblačila, naglavno svetilko (saj se hitro stemni) ...

Ugotovi, katera ilustracija prikazuje lepo vreme in katera slabo? Na kateri je poletje in na kateri zima?

Ob obeh slikah napiši primeren seznam opreme za enodnevni izlet v naravo.

Zimska dogodivščina

Zdaj te čaka dogodivščina voda Srčkov, ki so si za vodov izlet zaželeli zimsko avanturo.

Vodnica Urša je s seboj povabila še Klemna, on res zna stvari in ima opravljen tečaj bivanja v naravi. V soboto zjutraj so se dobili na železniški postaji. Urša je najprej preverila, če imajo vso opremo.

Vsi imajo obute nepremočljive pohodne čevlje, hlače in bundo (saj bi jih dežnik precej oviral), v nahrbtniku imajo še gamaše za hojo po snegu, prvo pomoč, pripomočke za prižig ognja (vžigalice, vžigalnik, kresila) in škatlico netiva, ki so si jo pripravili že na taborjenju. Vsak od njih je bil zadolžen, da prinese še nekaj dodatnih stvari. Gašper je pripravil sendviče za malico, Anja je prinesla sestavine za kosilo, Sebastjan pa nekaj priboljškov za energijo (domače energijske ploščice, sadje in oreščke). Energijske ploščice so delali sami na zadnjem sestanku.

Z vlakom so se pripeljali do izhodišča izleta. Na začetku so igrali igro simbol, kjer mora vsak najti po en simbol, ki mu nekaj ponazarja. Za to imajo pet minut časa. Ko pridejo nazaj, vsak pove, kaj mu njegov simbol predstavlja. V nadaljevanju mora cela skupina iz svojih simbolov narediti skupno skulpturo, grb ..., ki npr. predstavlja njihov vod.

Ko so prišli na travnik, ki je vodil v gozd, so videli sledi različnih živali. Prepoznaš, komu pripada določena sled?

Kurjenje v snegu

Pred vstopom v gozd so se odločili, da bodo zakurili in si pripravili obrok. Klemen jim je dal nekaj koristnih nasvetov za kurjenje v snegu.

Ognjišče

Za kurjenje v snegu moramo najprej odstraniti sneg, da pridemo do tal. Če je na tleh listje, odstranimo tudi to. Pozimi je zemlja najverjetneje zmrznjena, zato odstranjevanje ruše ali kopanje ognjišča ne pride v poštev, vendar to ni takšna težava, saj bo ognjišče zaščiteno s snegom in se ogenj ne bo mogel nenadzorovano razširiti. Ko smo odstranili sneg, kjer bomo kurili, lahko za dodatno varnost mesto kurjenja obložimo s kamni.

Priprava obroka

Ko nam ogenj lepo gori, moramo vedeti, kaj želimo pripraviti. Če bomo kuhali v kotličku, na ogenj nalagamo palice v debelini palca, saj lahko tako enostavno nadzorujemo, kako močan ogenj želimo. Če pa smo se odločili, da bomo na ognju pekli, je veliko boljše na ogenj naložiti nekoliko debelejšje palice (debelina roke) tršega lesa (npr. bukev ali hrast) ter počakati, da ogenj dogori in ostane lepa žerjavica.

Kurjava

Ogenj postavimo iz netiva, dračja, palic in polen. Večinoma uporabljamo dračje kot netivo, vendar potrebujemo, ko nimamo vžigalnika ali vžigalic, primernejše netivo. K sreči smo bili pripravljeni in smo s seboj prinesli netivo, ki smo ga imeli shranjenega na suhem. Če je pred kratkim deževalo ali je les moker zaradi snega, moramo nabranemu lesu odstraniti morebitna sneg in lubje. Za netivo pripravimo ostružke iz brezovega lubja, saj se to ne zmoči tako hitro, in "nacufane" kose konopljinine vrvi, ki se enostavno prižgejo tudi s kresilom. Dračju oz. netivu lahko dodamo tudi smolo ali vosek, da dodatno spodbudimo gorenje.

Anja, ki je bila zadolžena, da pri-
nese sestavine za kosilo, je doma
nabrala nekaj naključnih stvari. Kaj
bi iz teh sestavin na ognju pripravil,
pripravila ti?

Orientacija pozimi

Ko so pospravili za sabo, je sledila krajša orientacija z zabavnimi nalogami. Urša, ki ima opravljen tečaj iz orientacije in topografije, jim je povedala nekaj o orientaciji pozimi ...

Med orientacijo so vsakič, ko so našli vrisano točko, dobili nalogo. Nalogo jim je Urša napisala po SMS sporočilu, ko so ji poslali zabavno sliko, ki so jo posneli na najdeni točki. Na progi so se zelo zabavali, veliko nasmejali in postali še boljši prijatelji.

VODNIKI

Pozimi se pogosto zaradi veliko razlogov ne odločimo za odhod v naravo. Vendar se je treba včasih kar prisiliti in izstopiti iz te cone udobja, obuti nepremočljive čevlje in se primerno vremenu obleči. Narava je naša učilnica v vseh letnih časih, pozimi nam je žal med tednom to malo oteženo, saj je zelo zgodaj tema, se pa lahko odpravite na vikend izlet. V članku najdete ideje in nasvete za izlet. Vodu lahko pripravite tudi kartice, kjer izžrebajo, kateri ogenj morajo postaviti in s katerim netivom ga bodo zakurili. Naloge za progo lahko najdete v taborniškem orodju *Drobtinice duhovnosti*, saj so takšni izleti kot nalašč za povezovanje voda.

Na YouTube kanalu Bushcraft & survival Slovenia in Facebook strani Matej Kelemen Bushcraft deli tabornik in soavtor tega prispevka, Matej Kelemen, veliko fotografij in posnetkov koristnih nasvetov in idej za preživetje v naravi.

Ne pozabite tudi, da je pozimi kar nekaj predvsem orientacijskih tekmovanj, kamor povabite člane ali se tekmovanja udeležite sami s svojo družbo prijateljev. Prav na tekmovanjih se člani zelo povežejo, zabavajo in preizkusijo svoje znanje. Sploh za orientacijo velja, da je treba čim večkrat v akcijo, da teoretično znanje prenesemo v prakso.

Igre za popestritev izleta pozimi

Med seboj si zvežite noge tako, da ste v vrsti in sta zvezani po dve nogi skupaj, in pridite do naslednje točke.

Fotoaparāt: Dajte se v pare. En stopi spredaj in en zadaj. Tisti, ki je prvi, zamiži, tisti, ki je zadaj, pa prime prijatelja za rame in ga odpelje do lepega prostora. Tam ga dvakrat potreplja po ramenih, kar pomeni, da je fotografiral. "Fotoaparāt" mora sliko obdržati v spominu. Nato vlogi še zamenjata.

Vrv prijaznih misli: Prvi prime del vrvi in jo poda prijatelju, ko jo poda, pove nekaj lepega o njem, nato naslednji prime del vrvi in jo na enak način pošlje naprej, vrv potuje, dokler ni dosegla vseh. Na koncu ugotovite, kako ste lepo prepleteni in kako močna vez je med vami.

Miselna uganka: Moški živi v 12. nadstropju. Vsak dan se zjutraj odpelje z dvigalom v pritličje. Ko se vrne iz službe, se pelje do četrtega nadstropja in od tam nadaljuje peš. Tega zagotovo ne počne za rekreacijo. Če dežuje, se pelje do 12. nadstropja. Zakaj?

Postavite se v kolono in si vsi (razen prvega) zavežite oči ter do naslednje točke hodite za vodjo kolone. Vodjo kolone izberite z izštevanke.

STARŠI

Ko so prišli na cilj, so za nagrado dobili sladico – rezine jabolka s cimetom v alufoliji.

Ob ognju so si pripovedovali zgodbe, vice in prepevali taborniške pesmi.

Ko vam vodnik vašega otroka pošlje sporočilo, da se bodo člani udeležili zimskega tekmovanja, po možnosti nočnega, si verjetno najprej rečete, to pa ne. Če se izgubijo, bodo taveli po mrazu. Kako se bodo znašli? In potem bo sigurno še zbolel, saj bo ves premražen in malo spal. Vse je možno, vendar smo to taborniki, v vseh razmerah se učimo preživetja v naravi. Taborniško znanje, ki se ga učimo na tedenskih srečanjih, moramo tudi preizkusiti v pravem okolju, torej naravi. Najprej hodimo na lažje orientacije in v spremstvu vodnika, nato to stopnjujemo. Tekmovanja so pripravljena starosti primerno, zato bodite brez skrbi, za zabavo je poskrbljeno, kar pomaga pri premagovanju izzivov na progi. Glavno je zaupanje, vaš otrok je tega zmožen. Še nikoli nismo nikogar pustili v gozdu. ;)

.....

Vaš otrok se na takšnih tekmovanjih in izletih nauči veliko: sodelovanja v skupini, prevzemanja odgovornosti zase in druge (pripraviti pravilno opremo, tekočino, nudenja prve pomoči, če je to potrebno). Ob vsem tem se bo s svojimi prijatelji zabaval in še bolj povezal. Prava šola za življenje.

ZDAJ SEM PP ... KAJ NAJ POČNEM?

Besedilo: Katarina Miklavec, ilustracije: Petra Grmek in Darja Petrič

5. 12. 2019

Dragi dnevnik,

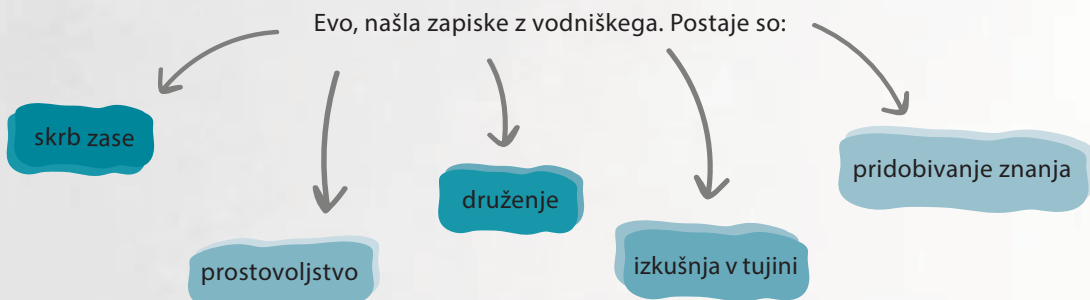
končno je petek in še en dolg in naporen dan je mimo. Prvo uro smo odpisali test iz kemije, četrto uro sem bila vprašana slovenščino – še dobro, da me je vprašala med zadnjimi in se je mudilo in mi je dala enostavna vprašanja. Po pouku sem na hitro šla domov pojest, potem pa sem se že dobila s Saro in Špelo, da smo šle v nabavo za čajanko. Ne vem, kaj smo razmišljali, ko smo to planirali, saj smo meli samo pol ure, preden se je stemnilo. Res bi si morali nekam zapisat, da mormo te zimske akcije izpeljat takoj po pouku, drugače je prepozno. Moji so bli kot ponavadi vsi, res sreča za tako dober vod. Pa eno novo igro smo se šli, tisto, ko sta dve ekipi, vsaka v svojem kanuju, ki vleče na svojo stran, in moramo kričat "Bled" ali "Bohinj", ko se nagnemo nazaj. Na neki točki se ekipi zamenjata in se ti kanuji skrajšajo, ljudje pa izpadejo . Si moram zapisat nekam ta navodila, se jo bomo še igrali. Me je igra spomnila na en citat o kanujih, sem celo pot domov razmišljala, kje sem ga že prebrala, verjetno nekaj s taborniki povezano. Točno, na vodniškem tečaju sem ga prebrala!

Si ga prilimam sem, ker je fajn.

"Vodi svoj kanu; ne zanašaj se na druge, da bodo poganjali tvoj čoln. Podajaš se na pustolovsko potovanje od potoka otroštva, po reki najstništva vse do oceana odraslosti v pristan, ki ga želiš doseči. Na poti se boš srečal s težavami in nevarnostmi, plitvinami in nevihtami. A brez avanture bi bilo življenje dolgočasno na smrt"

Robert Baden-Powell, *Rovering to Success*

Ko to berem, pridejo nazaj spomini na vodniški tečaj. Res je blo fajn, smeh na stražah, pa ko smo morali vse tiste izdelke oddat in smo jih še ponoči pisali, pa zažgana kosila, da niti ne govorim o bivaku. Pa tudi vsa predavanja so bila res zanimiva, en kup novih idej, kar nazaj bi šla ... Pa tisti luškan fant, ki je pršu PP program predstavljat ... Nekej je govoril o postajah, pa progji preživetja. Aja, ne, proga izzivov! Mogoče bi si morala to omislit, tolko časa si vzamem za svoje Volkce, morda bi lahko še nekaj končno zase naredila. Spomnim se, da je omenjal postaje, da si postavljaš izzive, neke poti in da te na poti spremlja en starejši tabornik, s katerim se vsake tolko dobiš in ti pomaga postaviti izzive. Omenjal je tudi, da je zaželeno, da je nekdo, ki ni iz tvojega rodu – upam, da so tudi drugje kakšni luškani taborniki!

vodniški tečaj

SKRB ZASE

Vloga odraslih tabornikov ni več, da ti govorimo, kaj počni in česa ne smeš početi, ampak da te vzpodbudimo k razmisleku o tem, kakšen človek želiš biti, ter da ti nudimo podporo in nasvet, ko ju potrebuješ.

S tem se že veliko ukvarjam, mogoče ne bi bilo slabo, da bi to še z nekom delila ...

vodniški tečaj

PROSTOVOLJSTVO

Ko smo prostovoljci, se moramo odločiti, kaj, kdaj in koliko smo pripravljeni delati, in to jasno povedati. Če delamo nekaj, česar ne želimo, tega ne bomo opravljali dolgo. Zato morajo biti tvoje želje, omejitve in zmožnosti upoštevane – vsak naj dela po svojih močeh.

Mogoče si lahko tu naredim načrt, kdaj in koliko časa bi si za tabornike vzela ...

DRUŽENJE

Ko spoznaš druge, spoznaš tudi sebe, naučiš se sprejemati ljudi, ki so drugačni od tebe, izmenjuješ mnenja, ideje, vidiš, kako se tabornišтво razlikuje po Sloveniji in svetu.

Nekaj so zadnjič na rodovi omenjali nek PP tabor, mogoče to spada pod ta izziv, da spoznam ljudi izven rodu ...

vodniški tečaj

IZKUŠNJA V TUJINI

Na prav vse se na progi izzivov ne moreš pripraviti. Čar je tudi v tem, da ne moreš vedeti, kaj te čaka. Da se prepustiš dogodkom in z radovednostjo raziskuješ neznano. Izkušnja v tujini je idealna priložnost za to! Šele ko gremo ven iz svojega domačega okolja, doživimo nekaj, česar doma ne moremo. To še posebej velja, če se udeležiš katerega od izobraževanj v tujini. Na voljo imaš še nacionalne tabore, velike mednarodne taborniške akcije in se lahko javiš za prostovoljca v enem od skavtskih centrov po svetu.

*Sliši se super, moram
povprašat našega
načelnika, če ve,
katere mednarodne
akcije se dogajajo
letos poleti ...*

PRIDOBIVANJE ZNANJA

Tvoj izziv na tej postaji je lahko novo znanje, ki ga želiš pridobiti, opravljeno izobraževanje ali tečaj, izveden projekt ali izdelek, ki ga nisi še nikoli naredil ... omejuje te samo tvoj domišljija.

To bo super, moram pogledat, kdaj bodo letos vsi taborniški tečaji, mogoče mi uspe it na katerega ...

V zapiskih z vodniškega imam še zapisano, da ti izzivi trajajo različno dolgo. Prvi krog traja eno leto, drugi dve leti in tretji krog tudi dve leti. Po vsakem opravljenem krogu si pridobiš vozal. Moram čim prej povedat našemu načelniku, da me to zanima, da lahko čim prej začnem. Bom že takoj jutri pogledala na spletni strani za izbiro coachev PP. Upam, da je kdo kje blizu, da ne bo tak problem s prevozi. Pa še Sari in Špeli moram povedat, mogoče bi tudi njiju zanimalo ...

Izobraženi prostovoljci

Besedilo Ema Kočevar, Uroš Burič in Marko Sirše, foto: Tadej Morano

Taborniške aktivnosti za najmlajše tabornike načrtujemo in izvajamo popotnice in popotniki, raziskovalke in raziskovalci ter grče. To smo mladi in odrasli prostovoljci, srce naše organizacije. Da smo za to usposobljeni, smo aktivno vključeni v taborniško izobraževanje.

Naša izobraževanja so razdeljena na tri nivoje in zajemajo usposabljanje za izvajanje taborniških dejavnosti, učenje učinkovitega vodenja in načrtovanja ter tudi znanja o vrednotenju in razvoju izobraževanj. Vsa izobraževanja vključujejo elemente vodenja, vrednotenja, samorefleksije in osebnega razvoja. Ta znanja so v kombinaciji z izkušnjami, ki jih taborniki pridobimo na svoji taborniški poti, odlična popotnica in osnova za delovanje izven taborništva.

ZAKAJ BI SE IZOBRAŽEVALI?

Včasih v šali rečem, da imaš s tem, ko postaneš tabornik, že več kot pol sveta odprtega na dlani. Moje prvo taborniško izobraževanje je bila vodniška šola. Še zdaj se spominjam tistega občutka, ko nam je vodnica pripovedala o vodniškem tečaju in količini odgovornosti, ki jo bomo sprejeli s funkcijo vodnika. Malce vznemirjenja, a vendar obilica veselja, saj bomo sedaj postali tisti "kul vodniki", ki smo jih spremljali

v preteklih letih s koticom očesa. Z opravljenim vodniškim tečajem se ti ponudi ogromno novih priložnosti. Svoja taborniško znanje sem po opravljenem vodniškem tečaju čez nekaj let nadaljevala na tečaju Wood Badge. Seveda obstaja še veliko drugih izobraževanj, kot so: megamodul, taborniška akademija, tečaj bivanja v naravi, tečaj prve pomoči, tečaj orientacije in topografije, ALT, kreativna vodstva taborov ...

Znanje, ki ga pridobiš na tečajih, ti ostane v glavi še kar nekaj časa. Sploh zato, ker večino slišane na tečaju poskusiš tudi na praktičnih primerih, ki jih lahko preslikaš na najbolj vsakdanje stvari, ki se ti zgodijo tako doma kot v šoli, na študiju, v trgovini, na potovanju in nenazadnje pri tabornikih. Mentorji, ki po eni strani blestijo v predavateljskih vlogah ter ti pokažejo, kaj vse lahko dosežeš, po drugi strani pa ti ponudijo oporo ter postanejo tvoji prijatelji. Da ne omenjam energije, ki prežema vsa izobraževanja. Toliko zbranih tabornikov na istem mestu, ki imajo visoka pričakovanja. In še vedno se je izkazalo, da so vsa zastavljena vprašanja dobila odgovore, vsako oviro smo preskočili z novimi idejami in vsakemu novemu obrazu dodali skupno dogodivščino in prijateljstvo.

Vsako izobraževanje je res dobro, skrbno pripravljeno z enormnimi količinami časa ter vloženega truda. Pa vendar se vedno vračam k vprašanju, kaj dela izobraževanja tako odlična in zakaj se prostovoljci vedno vračamo na izobraževanja?

KAKO SE MOTIVIRATI KOT UDELEŽENEC?

Sama sem mnenja, da prvič moraš iti. Pač moraš. Zberi pogum, rezerviraj si tisti vikend v turobni zimi ali teden dni med poletjem. Vzemi si čas in rutko ter se podaj v neznanje. Spoznal boš nove prijatelje, ki podobno mislijo kot ti, spoznal boš, da obstaja nekaj več kot tvoj rod, tvoje okolje. Spoznal boš različne osebnosti. Verjetno si sploh še ne predstavljaš, kolikšna bo šele količina kakovostnega znanja, ki ga boš prinesel nazaj v rod in shranil v svojo glavo. In ta količina znanja je vedno uporabna ter zelo praktična. Kaj pa tisti, ki smo že bili na izobraževanjih? Pravijo, da je treba na vsake toliko časa osvežiti znanje, da se spomnimo, česa smo se naučili. Torej za motivacijo, kreativne in nove ideje, za svežo glavo zamisli. Nenazadnje se bomo srečali s tistimi, ki jih ne vidimo vsakodnevno, ker nam čas prehitro beži. Včasih je prav, da smo tudi sami samo udeleženci izobraževanj, in ne tisti, ki bdijo nad mlajšimi, da bo vsaka akcija/vodov sestanek/

taborjenje dobro izpeljano. In takrat, ko se nam zdi, da smo prispevali že vse svoje ideje, da smo dali od sebe vse, kar zmoremo, pojdimo na izobraževanja, da si bomo lahko dokazali, da smo lahko še boljši. In nazadnje zato, ker je res zelo fajn, ker bomo z izobraževanjem ostali v taborniški organizaciji, saj nam idej in izzivov ne bo zmanjkalo, in ker si na takšen način širimo obzorja. Ker taborništvo je šola za življenje.

ZAKAJ JE TREBA V RODU NAČRTOVATI IZOBRAŽEVANJA?

Zelo pomembno je tudi, da ima rod dobro in dosledno izobražen kader. To pomeni, da je treba načrtovati (izobraževalno) pot vsakega posameznika, pri čemer seveda izhajamo tako iz želja in ciljev posameznika kot tudi potreb in ciljev rodu. Za dolgoročno delovanje rodu je namreč ključnega pomena, da ima jasno opredeljene in prepoznane naloge, ki jih je treba opraviti za doseganje zastavljenih ciljev. Za opravljanje teh nalog so potrebna določena znanja oziroma udeležba posameznih prostovoljcev na izobraževanjih.

Posledično bo takšno načrtno in sistematično ravnanje pripeljalo do kakovostnejšega programa, izvedli

bomo lahko aktivnosti, ki jih brez določenega znanja ne bi uspeli izvesti. Z boljšim znanjem lahko isto stvar ali težavo rešimo v krajšem času.

DRUGI POZITIVNI UČINKI IZOBRAŽEVANJ

Poleg vsega že naštetega tako z vidika posameznika kot z vidika rodov, nenazadnje omenim še tole: na izobraževalnih dogodkih bodo posamezniki spoznavali nove ljudi, kar bo (spontano) privedlo do povezovanja z ostalimi rodovi. Med drugim lahko zaradi teh vezi tudi npr. povečamo rodovo udeležbo na akcijah, ki so izpeljane izven matičnega rodu. Rodovi, ki pošiljajo svoj kader na izobraževanja, niso "zaprti", ampak vedo, da obstaja taborništvo izven njihovega matičnega rodu, do izmenjave izkušenj in stališč. To pa lahko posledično pripelje tudi do večje motivacije posameznikov za udeležbo na nacionalnih in obenem na mednarodnih akcijah.

Če je le mogoče, je priporočljivo, da rod pošlje na izobraževanje več posameznikov hkrati – skupaj bodo namreč lažje prenesli novo pridobljena znanja in izkušnje v rod in naredili večje spremembe v rodu, kot bi jih uspel narediti en posameznik.

Pred kratkim sem praznovala svoj 21. rojstni dan. Zato se ravno še ne štejem med tiste srečneže, ki lahko skoraj na vsako tematiko v pogovoru navežejo vsaj eno taborniško prigodo. Seveda jih je kar nekaj (že), ampak upam, da jih bo nekega dne še veliko, veliko več. In ravno te prigode so vplivale na moje dosedanje odločitve pri tabornikih, študiju, pri vsakodnevnih opravilih ... In res ogromno sem se naučila iz predavanj, debat in druženja prav na taborniških izobraževanjih, zato udeležbo na njih priporočam vsakemu taborniku!

Ema Kočever, RPG Šoštanj

DATUMI IZOBRAŽEVANJ

Znani so predvideni datumi izobraževalnih dogodkov v letu 2020:

- Kreativna tabornih vodstev – konec marca
- Megamodul – marca
- Vikend za vodnike – med 28.–1. marcem
- Wood Badge vikend – med 28.–1. marcem
- ALT - tečaj za izobraževalce – med prvomajskimi počitnicami
- Vodniški tečaj RJZ – 10.–19. julij
- Vodniški tečaj RPG – 17.–26. julij
- Vodniški tečaj RHP – 19.–28. julij
- Tečaj Wood Badge – 8.–15. avgust
- Specialistični tečaj orientacije in topografije – 15.–23. avgust
- Specialistični tečaj bivanja v naravi – 17.–24. avgust
- Vodniški tečaj MZT – 19.–28. avgust
- Vodniški tečaj GOOT – 20.–30. avgust
- Vodniški tečaj JPNOO 2020 – 21.–30. avgust
- Specialistični tečaj taborništvo na divjih vodah – 30. avgust–5. september
- Taborniška akademija – 3.–4. oktober

Spremljaj stencas.si, kjer bodo objavljene vse informacije. In se vidimo na katerem od izobraževanj!

PRIHODNOST, ki si jo želimo

Novo desetletje, isti cilji

Besedilo: Katarina Miklavc, ilustracije: Darja Petrič, foto: Tadej Morano

Ideja, da se kot taborniki trudimo ustvarjati svet boljši za nas in prihodnje generacije, je ideja, ki tabornikom ni nova, saj jo zasledujemo že, odkar nas je ustanovitelj svetovne skavtske organizacije Baden-Powell naslovil z naslednjimi besedami: "Na pravi poti k sreči je tisti, ki skrbi za srečo drugih. Skušajte zapustiti ta svet za spoznane boljši, kakor ste ga prejeli."

KAJ SO CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA?

Leta 2015 so Združeni narodi sprejeli Agendo 2030 za trajnostni razvoj, ki združuje ekonomsko, socialno in okoljsko razsežnost trajnostnega razvoja. Agendo sestavlja 17 ciljev, ki naj bi jih do leta 2030 uresničile vse

države sveta. Cilji naslavlajo globalne izzive in služijo kot načrt za doseganje boljšega in trajnostnejšega življenja po vsem svetu. Agendo lahko razumemo kot pot, ki nas bo pripeljala do sveta, ki ga želimo in ki ga potrebujemo.

 Cilji so razdeljeni na pet skupin, ki zajemajo naslednja področja; ljudje, planet, blaginja, mir in partnerstva.

.....
Ljudje: Odpraviti revščino in lakoto v vseh oblikah in zagotavljanja dostojanstva in enakopravnosti.

.....
Planet: Obvarovati naravne vire in podnebje našega planeta za prihodnje generacije.

.....
Blaginja: Zagotoviti uspešna in izpopolnjujoča življenja v sožitju z naravo.

.....
Mir: Spodbujati miroljubne, pravične in vključujoče družbe.

.....
Partnerstva: Izvajati program na podlagi trdnega globalnega partnerstva.

OD GLOBALNEGA K LOKALNEMU

Združeni narodi vedno bolj poudarjajo pomembnost lastništva ciljev na vseh nivojih, ker verjamejo, da je to pravi način, s katerim bomo lahko v naslednjih desetih letih spopadli in uresničili cilje. Oktobra 2019 je namestnica generalnega sekretarja naslovlila svetovno publiko s tematiko, da se rešitve za doseg vseh ciljev skrivajo v lokalnih skupnostih in njihovih lokalnih akterjih. Govorila je o tem, da lokalizacija ciljev pravzaprav pomeni njihovo lastništvo in postanejo naša resničnost šele, ko jih imamo zares za svoje in se trudimo za njihovo uresničitev. Predstavila je tudi nekaj korakov, s katerimi se lahko na lokalnih ravneh naslovi cilje.

- Uskladiti lokalne načrte, da sledijo ciljem.
- Dvigniti zavest o ciljih in tem, kako se jih nagovarja.
- Spodbujati samoiniciativnost.
- Oblastem zagotoviti dovolj podatkov za spremljanje napredovanja uresničevanja ciljev.
- Preusmeritev finančne podpore za uresničevanje ciljev.

KJE SMO S CILJI DANES?

Na srečanju držav članic Združenih narodov je decembra 2019 namestnica generalnega sekretarja Amina Mohammed naslovlila trenutno stanje doseganja ciljev trajnostnega razvoja. Glede na trenutne podatke je povedala, da smo kljub veliki angažiranosti in napredku še daleč od doseganja ciljev do leta 2030. Veliko dela nas čaka še posebej na področju klimatskih sprememb in enakosti med spoloma. Da bomo lahko v zadnjem desetletju učinkovito zasledovali cilje, moramo nasloviti tri področja globalnega delovanja. Najprej je mobilizacija – gre za načine, kako o ciljih govorimo, povečanje svoje angažiranosti predvsem v povezavah med državnimi in lokalnimi akterji ter aktivacijo mladih, da jim dajemo moč, da slišimo in cenimo njihovo angažiranost. Drugo področje je dvigovanje ambicij – tu gre za aktivacijo javnega in privatnega sektorja za medsebojno podporo in reorganizacijo načrtov, ki bodo na vključujoč način naslovili cilje. Tretje področje je iskanje rešitev – gre predvsem za opolnomočenje mladih z veččinami za prihodnost, za izboljšavo obnovljivih virov, iskanje novega soglasja o trajnostni hrani, zagotavljanja enakih možnosti žensk na vodstvenih položajih in povečanje pomoči skupnostim in posameznikom v nevarnosti.

KAJ LAHKO NAREDIMO TABORNIKI?

Na 41. svetovni skavtski konferenci v Azerbajdžanu leta 2017 se je sprejelo sklep, da se v delovanje na globalnem nivoju vključi uresničevanje vseh 17 ciljev trajnostnega razvoja, postavljenih s strani Združenih narodov. Skavtsko gibanje vzgaja mlade v angažirane posameznike, ki igrajo aktivno vlogo v družbi. Ker so močno vpeti v delovanje lokalnih skupnosti, so pomembni akterji za doseganje ciljev. Iniciativa uresničevanja ciljev je največja organizirana mladinska aktivacija, ki vključuje 50 milijonov mladih v dveh milijonih lokalnih delovnih akcijah, ki s tem prispevajo dodatne tri milijarde prostovoljnih ur usmerjenih zgolj v doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Iniciativa je več kot kampanja ali obljuba, je sistematičen trud, da bi vplivali na svetovni skavtski program, da bi preko različnih iniciativ povečali poznavanje ciljev. Na svetu je trenutno približno 1,8 milijarde mladih med 10. in 24. letom, kar je največ v svetovni zgodovini. Taborniki med njimi igramo še posebej pomembno vlogo, ker je naše delovanje usmerjeno v samoiniciativnost, proaktivnost in posameznike vzgajamo v aktivne državljane, ki se bodo znali spopasti z družbenimi, okoljskimi in ekonomskimi izzivi našega planeta.

KAKO SPREGOVORITI O CILJIH MED TABORNIKI

Mladi smo ključni akterji za uresničevanje ciljev, zato so znotraj iniciative Scouts for SDGs ustvarili dejavnosti, ki naslovijo tri korake, ki tabornikom pomagajo, da postanemo zagovorniki trajnostnega razvoja. Koraki so:

Zavedanje: Zavedam se, kaj so cilji trajnostnega razvoja in kako jim sledim v svojem življenju. Svoja dejanja v taborništvu povezujem s cilji in se zavedam, da lahko pripororem k spremembam.

Ukrepanje: Povezujem lokalne težave v svoji skupnosti s svojimi dejanji in njihovim vplivom na globalne izzive in se zavedam, da igram vlogo v uresničevanju ciljev. Imam ideje, kako se spopadati s posameznimi cilji.

Zagovarjanje: Zavežujem se k promociji ciljev in angažiranju drugih za učenje o ciljih in pomoč pri njihovi uresnitvi.

VLOGA VSAKEGA POSAMEZNIKA

Ni enega načrta ali načina, kako se lotiti doseganja ciljev, pomembno je, da se o njih pogovarjamo in se sprašujemo, kako cilje dosegamo in kako bi jih lahko še bolje dosegali. Odgovornost je na nas, da o tem razmišljamo in iščemo načine, kako jih dosegati, saj bomo le tako lahko dosegli uresničevanje ciljev tudi na globalnem nivoju. Pomembno je, da o njih spregovorimo na različne načine, v različnih okoljih, ker

bomo šele z zavedanjem lahko prišli do sprememb v družbi in naših dejanjih, kar je pravzaprav tisto, kar nas bo pripeljalo do uresničevanja ciljev. Pomembno je tudi, da se z njimi poistovetimo in razumemo, da so to cilji vseh nas. Posameznik, ki se bo vključil v iniciative za uresničevanje ciljev, bo imel občutek pripadnosti in izpopolnjenosti, saj bo vedel, da je pripomogel k temu, da je tudi zaradi njega svet vsaj malo boljše.

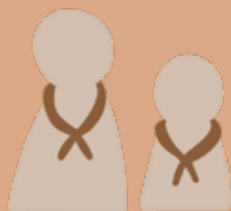
DEJAVNOSTI

Veliko idej, kako začeti, je v knjižici Svetovne skavtske organizacije, *Discovering the SDGs Manual*. Tukaj jih izpostavljam nekaj za različne starostne skupine.

ZAVEDANJE GLOBALNI CILJI TV

Trajanje:
pribl. 60 min,
primerno za 12–16 let.

Skupino razdeli na devet ekip, vsaka ekipa dobi po dva cilja. Vsaka ekipa ima par minut, da prebere cilj.

TV voditelj vsaki ekipi določi stil, v katerem mora predstaviti cilj: reklama, pesem, novica, intervju in igra na srečo.

Vsaka ekipa ima pet minut, da pripravi skeč v določenem stilu. Skeč ne sme biti daljši od treh minut, v njem morajo predstaviti cilj z vsaj enim primerom, kako se uresničevanje cilja kaže v lokalnem okolju.

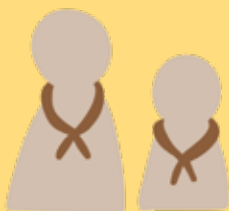
TV voditelj ekipe povabi k sodelovanju.

Aktivnost se zaključi z razmislekom o naslednjih vprašanjih:

- Kateri cilj mislite, da je najtežje uresničljiv? Zakaj?
- Ali vidite v ciljnih ovire/izzive?
- Kdo mislite, da je odgovoren za doseganje ciljev?
- Ali mislite, da je pomembno, da otroci in mladi poznajo cilje? Zakaj?
- Ali so nekateri cilji pomembnejši od drugih?

UKREPANJE

TABORNIŠTVO IN CILJI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Trajanje:
pribl. 30 min,
primerno za vse starosti.

Skupino se razdeli v ekipe od pet do osem članov.

Preberi Baden–Powellov citat: "Skušajte zapustiti ta svet za spoznanje boljši, kakor ste ga prejeli."

Ekipe vprašaj: Kaj pomeni boljši svet za vas? Razlago se lahko napiše ali nariše.

Ekipe naj napišejo seznam dejanj in projektov, pri katerih so sodelovale in ki prispevajo k ustvarjanju boljšega sveta. Za vsako dejanje naj določijo h kateremu cilju spada.

Ekipe predstavijo svoja spoznanja.

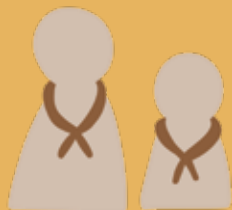
Ekipe naj razmislijo o skavtski prisegi preko vprašanj: Kako prisega prispeva k ustvarjanju boljšega sveta? Kako svojo dolžnost do drugih udejaniti vsak dan? Kaj lahko stori vsak, s čimer ustvarja boljši svet?

ZAGOVARJANJE

Trajanje:
pribl. 90 min,
primerno za starost nad 11 let.

Skupino razdeli na manjše ekipe. Razloži jim, da se bliža čas volitev, za katere vsaka ekipa pripravlja svojo kampanjo.

Vsaka ekipa naj ustvari kampanjo, ki bo podirala izbrane cilje. Odgovoriti morajo na: Kaj ekipa zagovarja? Kako bodo naredili spremembo? Kaj bodo dosegli, če bodo izbrani?

Vsaka ekipa ustvari slogan in plakat, ki predstavlja njihovo kampanjo in njihove prioritete.

Vsaka ekipa predstavi svojo vizijo.

Po vsaki predstavitvi vprašaj skupino: Kateri so izzivi, ki jih ekipa poskuša odpraviti? Ali gre za podobne izzive, s katerimi se sooča vaša lokalna skupnost? Ali mislite, da so nekateri izzivi lažje opravljeni kot drugi?

LITERATURA

"Transforming our world: the 2030 Agned for Sustainable Development". bit.do/fmHsg
 "Localizing the 2030 Agenda: People Connecting Peace and Development". bit.do/fmHsy
 "Scouts for SDGs". bit.do/fmHsT
 "Discovering the SDGs Manual". bit.do/fmHsZ

Povej mi, kdo si.

Besedilo: Tina Mervic, ilustracije: Aja Vogrinčič

Zapri oči. Spomni se taborniškega večera. Ogenj. Sproščenost. Pogovor. Zaupanje. Občutek povezanosti. Kako se počutiš?

Se spomniš ponavljanja taborniške prisege? Kaj pa dogodivščin, povezanih s krajo zastave, petja himne ob dvigovanju zastave, petja *Dan je šel*? Kaj pa dneva, ko si dobil, dobila taborniško rutko? Kakšni so ti spomini? Kakšne občutke vzbudijo v tebi? Kaj si preko teh dogodkov doživel, doživela in/ali se naučil, naučila?

DUHOVNOST – KAJ SPLOH JE TO?

Spomini, občutki, čustva, izkušnje, vse to je okoli nas, ampak se jih ne moremo dotakniti. Torej je abstraktno ali nesnovno. Lahko jih občutimo in ubesedimo, ne moremo pa se jih dotakniti. Nesnovna je tudi

duhovnost, ki v nas združuje vse te abstraktne pojme. Duhovnost je razvijanje odnosa do vsega neživega oz. živega okoli nas.

Duhovnost nam daje možnost, da odkrijemo in se ravnamo v skladu s tem, v kar verjamemo. Verjame-mo lahko v boga, lahko v neopredeljene višje sile, v usodo, v naravo. Duhovnost je lahko, ni pa nujno povezana z vero ali religijo. Ne glede na vero ali verovanje lahko preko duhovnosti razvijamo sami sebe in človeške vrednote. Povedano drugače – za človeka, ki skrbi za svoj duhovni razvoj, sploh ni pomembno, da je pripadnik verskega gibanja, saj je duhovnost povezana s posameznikom in z iskanjem smisla življenja, ki ga živimo.

Duhovnost je okvir iskanja smisla. Smisel odkrivamo preko vprašanj, kdo smo in kam gremo, kaj počnemo oz. kaj sploh je smisel življenja. Na ta vprašanja seveda ni enostavnega, enoznačnega odgovora. Vsak posameznik ima nekoliko drugačen odgovor. Vsak smisel išče preko osrečujočih odnosov z drugimi, pomoči drugim, skrbi za okolje in boljšo družbo, lepote, samostojnosti, svobode, vrednot in zavedanju samega sebe in sveta okoli nas.

Duhovnost je neločljivi del družbeno-kulturnega okolja, v katerem živimo, ki mlademu človeku oblikuje vred-

note. Vsako obdobje v zgodovini človeka in družbe je zaznamovano s posebnimi okoliščinami, ki poudarjajo različne vrednote in posameznika postavljajo pred različne izzive. Vseeno ne glede na čas človek stremi h kakovostnim odnosom, prijateljstvu, osebnemu razvoju in samouresničevanju.

DUHOVNOST PRI TABORNIKIH

Duhovni razvoj pri tabornikih je zelo pomemben element. Taborništvo ponuja mnoge dejavnosti in predvsem metode, ki pomagajo k uspešnemu razvoju mladega človeka, tudi duhovnemu. Poleg tega je cilj taborništva raziskovanje in odkrivanje nepoznanega. Ne samo nepoznanih stvari okoli nas, ampak tudi v nas. Preko različnih taborniških aktivnosti smo spodbujeni, da razmišljamo o sebi in svojih notranjih procesih (o čustvih, mislih, odnosih, vrednotah).

Pomembni elementi duhovnosti so:

- **razvoj osebnosti** (vrednote, veščine, spretnosti ...) – npr. pri svojem vodu spodbujamo vrednato skrbi do okolja oz. razvijamo motorične spretnosti pri vožnji vozlov;
- **razvoj medsebojnih odnosov** (etika, morala, delo v skupini, razvoj sprejemljivosti in sprejemanje drugačnosti ...) – npr. sodelujemo z drugim vodom, čeprav se ne razumemo najbolje in iščemo načine, kako bomo kljub temu uspešno sodelovali;
- **odnos do duhovne resničnosti** (prepričanja, narava, pripadnost ...) – npr. določimo vodov pozdrav, ki ga bomo poznali samo mi, da se bomo z vodom bolj povezali in se počutili pripadne.

Duhovnost je (včasih tudi nevede) globoko vtkana v program taborništva, v delo, ki ga izvajamo na tedenskih srečanjih, na izletih in daljših aktivnostih. Le ubesedimo jo malokrat oz. ne vemo kako.

Najverjetneje znate na pamet povedati vsaj del taborniške prisega in vsaj nekaj zakonov. Kaj nas učijo? Učijo nas sprejeti odgovornost, postavljajo nam okvir, v katerem bomo delovali in posledično iskali smisel življenja. Zakoni opredeljujejo tudi vrednote, ki nam pomagajo, da lažje delujemo v družbi in da smo uspešnejši. Kdo ne bi podpiral zanesljivih, zvestih, pogumnih in/ali prijaznih posameznikov?

Na začetku sem vas spraševala po občutkih ob različnih taborniških šegah in navadah. Ne da bi se tega zares zavedali, nas spremljajo skozi celotno taborniško leto. In prav tako je z duhovnostjo. Skoraj v vsaki šegi in navadi, ki jo izvajamo najdemo vrednoto, možnost za iskanje, razmislek, rast. Preko šeg in navad se učimo, kaj je zaželeno in kaj narobe (npr. mrmranje kot nagrajevanje ustreznega vedenja), odkrivamo odnose drug z drugimi (npr. zbor kot začetek in konec dneva, kjer se vsi skupaj zberemo z istim namenom), razvijamo pripadnost (npr. *Dan je šel* kot večerni obred, ki zaključí taborniški dan), razvijamo odgovornost (npr. nočna straža, kjer vsi skrbimo za varnost tabora ali dežurstva, kjer si razdelimo delovne naloge, da nam je vsem prijetno v taboru).

SPODBUJANJE DUHOVNOSTI

Spodbujanje duhovnega razvoja oz. osmišljanje duhovnosti je v večji meri odgovornost vodnikov in vodstva. Dejavnost pri tabornikih je lahko samo dejavnost oz. jo lahko otroci dojemajo le kot zabavno igro. Če pa tej igri dodamo še element pogovora ali refleksije in se po igri pogovorimo z njimi, kaj so se iz igre naučili,

kako so delovali v skupini in podobno, odpremo možnost duhovnega razvoja.

Predvsem se odprite sami in dopustite, da se vas tovrstne vsebine dotaknejo. Tudi tako boste postali bolj odprti in zanimivi za mlade posameznike. Poleg tega tudi poskrbite, da se bodo mladi na srečanjih počutili varne. Ustvarite ustrezen prostor, umirite posameznike, postavite pravila, kot npr. da se ne smemo norčevati, da sprejemamo vsako mnenje, da ne izdajamo skrivnosti drugih, da pogovor ostane med nami.

Vse to se morda sliši kot nekaj, kar bi potrebovali samo posamezniki s problemi, da to pa že niso aktivnosti za fante, da otroci tega še ne razumejo ali da je to kvazi psihoterapija. Ne gre za to. Duhovnost je del taborništva in del človekovega razvoja. Duhovnost je okrog nas, ali jo sprejmemo ali ne. Gre za iskanje samega sebe in iskanje samega sebe zagotovo ni brezvezna in brez pomenska aktivnost.

Pogovor o čustvih ni stvar šibkih ali duševno bolnih ljudi, gre za pogovor o povsem vsakodnevni tematiki. Saj čustvujemo res vsak dan, kajne? Večina elementov duhovnosti je neprestano okrog nas in jih včasih dojemamo kot preveč samoumevne, npr. odnosi med ljudmi, zato jih občasno niti ne znamo ubesediti. Poleg tega v sodobni družbi vseeno še vedno obstaja stigma do posameznih psiholoških tem in duševnega zdravja. To presežemo ravno s tem, da se o tem pogovarjamo in spodbujamo mlade, da delijo svoje misli, občutja, da se med seboj poslušajo, tako se učijo drug od drugega in se na tak način razvijajo.

IDEJE ZA DEJAVNOSTI:

- Aktivnosti naj bodo raznolike in naj zajemajo celoten spekter razvoja posameznika (socialnega, čustvenega, telesnega ...).
- Dejavnosti naj bodo zabavne, privlačne, takšne, ki navdušujejo in izzivajo.
- Poskrbite, da ste mladim vzor oz. nekdo, ki ga cenijo ga želijo posnemati.
- Spodbujajte mlade k pogovoru in odpiranju neznanih, osebnih tem, ki spodbujajo razmislek o vrednotah, čustvih in odnosih.
- Skozi dejavnosti spodbudite pristno izkušnjo – naj mladi sami pridejo do določenega spoznanja.
- Spodbujajte opazovanje – tako okoli nas kot notranjega dogajanja v nas.
- Povprašajte mlade, kako se počutijo, pogovorite se o tem, zakaj pride do posameznih občutij, pogovarjajte se in dopustite različna čustva.
- Spodbujajte vprašanja, naj vas mladi sprašujejo, naj se sprašujejo med seboj.
- Spodbujajte poslušanje drug med drugim in vadijte sedenje v tišini ter si omogočite notranji mir.

ZA RAZMISLEK

Odložite *Tabor*. Podoživite, kar ste prebrali. Kaj ste se novega naučili? S čim se strinjate in s čim ne? Kako ste se počutili ob zapisu? Je imel zapis smisel? Kaj si želite deliti z mladimi na naslednjem vodovem srečanju?

Če ste odgovorili na zgornja vprašanja, ste vsaj kanček doprinesli k duhovnem razvoju. Pa saj ni bilo tako težko, kajne?

LITERATURA

"Spiritual development." *Scouts*. bit.do/duhovnost
 Čampelj, Eva idr. *Drobtinice duhovnosti*. Delovna verzija. Ljubljana: Zveza tabornikov Slovenije, 2013.
 Smolej, Katarina idr. *Dejavno iskanje*. Temeljni dokument ZTS o duhovnosti. Delovna verzija. Ljubljana: Zveza tabornikov Slovenije, 2016.

Mi bi tudi šli v tujino! A nas pelješ?

Besedilo in foto: Sabina Zaleznik

Tisti občutek, ko stojiš med tisoč in več taborniki, ali spoznaš in stisneš roko samo enemu, ki ima okoli vratu prav tako rutico, da veš, da bosta gotovo našla ogromno skupnih točk ter postala taborniška prijatelja za vedno. Ta občutek sem sama prvič doživela leta 2011, ko sem se udeležila svoje prve mednarodne akcije – svetovnega jamboreeja na Švedskem. Navdušenje se ni začelo na samem dogodku. Nekdo me je nalezel (Maja, hvala!) ... V meni prižgal to željo in pogum, da grem tudi jaz. In ko sem se vrnila in razumela vse to, kar nam je takrat povedala, sem si takoj rekla, da si vsega tega želim tudi za svoj vod.

NAVDUŠI SVOJE ČLANE!

Najprej se sam udeleži kakšnega mednarodnega druženja, večje akcije ali spoznaj kakšnega tabornika preko interneta. Osebne izkušnje in dogodivščine so ponavadi najbolj nalezljive. Pokaži jim slike, prinesi našitke, rutice, zemljevide mest, vstopnice, kakšne zanimive predmete, ki si jih zbral, zbrala. Omogoči jim pogovor preko Skypa s svojim novim taborniškim prijateljem in naj ti tudi on pomaga navdušiti tvoje člane. Seveda ni nujno, da si ravno ti tisti, tista, ki kakšno mednarodno akcijo ali manjše druženje predstavi svojim članom. Če nimaš izkušenj, povabi nekoga iz rodu, območja ali kakšnega prijatelja iz drugega konca Slovenije, da pride pripovedovat o svojih izkušnjah.

ISKRICA ZANETENA, KAJ SEDAJ?

Možnosti je več. Če se v naslednjem letu odvijajo večje mednarodne akcije, kot so svetovni jamboree, roverway, evropski jamboree idr., je dovolj, da jim dogodke predstaviš, jim mogoče pomagaš pri prijavi in pri pogovoru s starši in jih tako "vržeš v vodo" kar na kakšni od največjih akcij.

Lahko greš postopoma, sploh če so tvoji člani še premladi in so ravno pred vstopom v GG družino. Jaz sem šla s svojimi puncami najprej večkrat na Lučko miru na Dunaj (odpravo vsako leto organizirajo v Rodu Zelene Rogle Zreče). Tam so se prvič srečale s tujimi taborniki, prvič zbrale pogum, da so nekoga vprašale, če bi z njimi zamenjal rutico in prvič dobile našitke

za akcijo, ki ni slovenska. Dogodek je blizu, kratek in finančno dostopen, zato so se ga lahko udeležile vse moje članice, če ne prvo leto, pa naslednje.

Prav tako, kot si mi želimo drugam, si ogromno tujih tabornikov želi k nam. Povežite se z njimi, naj vas obiščejo na taboru ali organizirajte vodov izlet in se vi odpravite k njim na obisk na taborjenje, ki ga imajo v Sloveniji, in na takšen način omogočite vašim članom, da se spoznajo s taborništvom v tujini.

Ali se za obisk dogovori s kakšnim taborniškim prijateljem, ki si ga spoznal, spoznala na kateri od mednarodnih akcij. Sama sem se dogovorila s taborniškim prijateljem iz Zagreba, s katerim sva bila skupaj na izobraževanju in ugotovila, da imava podobno stare članice, ki bi zagotovo uživale v druženju. V decembru so nas potem povabili k sebi v Zagreb, kjer so nam razkazali mesto, nas odpeljali na kosilo in nam pokazali svojo taborniško sobo. Najbolj nepozabno je bilo seveda druženje in mednarodni čvek. Pa sploh nismo šle daleč!

KAJ ŠE LAHKO NAREDIM, ČE SO VEČJE MEDNARODNE AKCIJE MOJIM ČLANOM NEDOSTOPNE?

Odpravo v tujino organiziraš sam! Ja, prav si prebral, prebrala. Potrebuješ le kanček poguma, malo organiziranosti, podporo rodu in staršev ter seveda člane, ki si želijo dogodivščine v tujini.

Torej, čeprav sta se kar dve moji članici leta 2015 udeležili svetovnega jamboreeja na Japonskem, sem si te izkušnje želela za vse svoje punce in kot nalašč sem sama na tem jamboreeju po štirih letih spet srečala prijatelja s Poljske, ki je bil v organizacijskem odboru za centralni evropski jamboree (v nadaljevanju CEJ, mednarodni tabor za tabornike Poljske, Slovaške, Češke in Madžarske, ki ga vsaki dve leti organizira ena od teh držav ter povabi še tabornike vse Evrope, včasih tudi kakšno izven). Malo mi je povedal o dogodku in vprašal, če pridemo. Tisto poletje je tako v nama z Nejcem prebudil idejo, da naše člane naslednje leto peljeva na Poljsko. Pregledala sva spletno stran (predvsem so naju najprej zanimali stroški), govorila sva s starešino rodu, potem je bil potrebna le še ena Facebook objava, A STE ZA?

SEDAJ PA RESNO. KAKO ORGANIZIRATI ODPRAVO VTUJINO?

Ker je bil odziv naših članov dober, smo se o ideji resneje pogovorili na seji rodove uprave. Preko spletne strani dogodka sva zbrala čim več informacij, predvsem je bila za začetek pomembna točna lokacija (zaradi stroškov prevoza) ter cena tabornine. Ker smo si v rodu želeli, da bi se CEJ-a lahko udeležilo čim več naših članov, sva se odločila, da odprave ne bova podaljševala z dodatnimi ogledi po Evropi, in tako znižala stroške. Ko sva na rodovi dobila zeleno luč in podporo, so bili koraki sledeči:

OKTOBER: Pripravila sva si okvirni finančni plan za minimalno ter maksimalno število udeležencev glede na vodnike, ki so bili na voljo. V finančni plan sva vključila tabornino in stroške z nakazilom v tujino, avtobusni prevoz oz. kombi, hrano za na pot ter rutico in našitek.

NOVEMBER: Objavila sva prvo informativno obvestilo, na katerem sva predstavila dogodek in zapisala okvirno ceno in kaj ta vključuje. Zapisala sva tudi potek informativnih (saj je bila nadaljnja organizacija odvisna od števila prijav) prijav ter rok prijave.

DECEMBER: Po zaključku informativnih prijav, po katerih se je izkazalo, da je zanimanja za dva voda (pridružili so se nam tudi taborniki iz Velenja in ena članica IST), sva odprla končne prijave, kjer sva zahtevala vse podatke, ki smo jih potrebovali za prijavo organizatorjem ter določila dva obroka plačila. Prvi obrok je bila cena tabornine, drugi obrok pa stroški prevoza, odprave ter našitkov in rutic.

Po sprejetih končnih prijavah sva organizirala sestanek za starše prijavljenih, kjer sva jim predstavila sam dogodek, potek odprave, pravila, načine plačila ter jim dala v podpis soglasje ter izjavo.

Po sestanku s starši sva imela še uvodno in spoznavno srečanje z vsemi udeleženci odprave. Spoznali smo se, se dogovorili o načinu komuniciranja (Facebook skupina) ter določili datum drugega srečanja odprave.

JANUAR: Udeležence sva prijavila organizatorjem, starešina je izvedel plačilo tabornine.

FEBRUAR in MAREC: Iskanje sponzorjev (predvsem za hrano za na pot ter izdelki za mednarodni dan na samem dogodku).

APRIL: Drugo srečanje odprave, kjer smo se razdelili v vode, spoznavali poljsko kulturo, predstavila sva jim program odprave ter CEJ-a, razmišljali smo tudi o oblikovanju rutice in našitka. Dokončno smo se tudi dogovorili, kaj si na poti na dogodek in nazaj želimo ogledati. V skladu z dogovorom sva potem tudi rezervirala vstopnice za Auschwitz ter sklenila končni dogovor s prevoznikom.

MAJ: Organizatorji so od nas zahtevali, da za mednarodni dan pripravimo različne tematske delavnice, jih opišemo v posebnem obrazcu ter zapišemo potreščine, ki jih bomo za izvedbo potrebovali.

Mama ene od udeleženk nam je sešila rutice, ki smo jih nato dali tudi izvesti.

JUNIJ: Starši so prejeli zloženko z vsemi informacijami glede odhoda, prihoda, načina komunikacije v času dogodka ter priloženim seznamom opreme.

AVGUST: Odhod!

VODNIKI

Torej, dragi vodniki, mednarodna izkušnja ni nujno le na drugem koncu sveta ali nekje, kjer še nikoli niste bili. Lahko jo doživite na internetu, v pismih, pri naših sosedah. Z malo več poguma in veliko željo je lahko dostopna tudi kakšen kilometer bolj oddaljena dogodivščina. Doživite, navdušite in sam! "pejte!"

ISKRICA JE ZANETENA

Ko sem se udeležila svojega prvega tabora v Podgozdu pri Žužemberku, niti malo nisem slutila, da bo to tabor, ki me bo navdušil nad potovanji po svetu. Preden sem odšla na avtobus, sem mami povedala, naj me ne kliče, saj bo vse v redu. Na koncu sem bila jaz tista, ki sem jo z vneto poklicala, saj je naša vodnica delila z nami vse svoje dogodivščine, ki jih je doživela na jamboreeju na Švedskem in nam povedala tudi, kdaj in kje bo naslednji. In kot bi bilo včeraj, se spomnim, kako sem poklicala mamo, čeprav sem ji sama rekla, da se nama ni treba slišati, in ji povedala vse o jamboreeju, kako se je naša vodnica imela na Švedskem in kje bo naslednji jamboree. In čeprav je bil njen odgovor takrat zgolj: "Se bova pogovorili doma," je prišel je dan, ko sem oddala prijavnico za "23rd World Scout Jamboree" na Japonskem, nato za "Central European Jamboree" na Poljskem ter nazadnje za "24th World Scout Jamboree" v ZDA. Vsekakor upam, da to ni bil moj zadnji jamboree!

Hvala vodnici, ki me je navdušila nad taborniškimi potovanji po svetu.

Lucija, RDGO Celje

Izobrazimo se – s filmi!

Besedilo: Nik Žnidaršič

Greto Thunberg je revija *Time* ravno (pišem 11. decembra) imenovala za osebnost leta. Poteza je logična, morda celo pričakovana, vendar vseeno nezanemarljiva in morda (še en) majhen korak proti resničnim spremembam z opaznim vplivom, torej točno k temu, k čemur Greta in z njo ostali stremimo.

Vendar pa ona, danes pomembna, ponekod celo vzrok strahu, ni prva, ki se je s tem ukvarjala. Zаметke okoljevarstva lahko opazimo že pri mezopotamskem Epu o *Gilgamešu*, o njem govori tudi Platon, vseeno smo kot gledalci najbolj prizadeti, ko vidimo resnične posledice. Tisto, kar bi se lahko zgodilo tudi nam, tisto, kar se dogaja takim, kot smo mi ali celo nam samim – filmi so tisto, kar sodobnega človeka prepriča, da je morda res nekaj narobe, da je morda res treba nekaj spremeniti.

Med brskanjem po spominu, iščoč bolj ali manj opazne filmske komentarje zemeljskega spreminjanja, sem našel marsikaj: *Bambi* (1942) je v jedru zgodba o odraščajočem srnjaku, njegovem spoznavanju drugih živali, spoprijateljstvu z njimi in nevarnostjo gozda, v katerem živi. Ukvarja se tudi z nenamernim uničenjem gozda, s požarom, ki mu ubeži, vseeno pa je njegov novi svet drugačen in tuj. Ker je film namenjen otrokom, se zgodba konča srečno in se izogne resničnim, tragičnim posledicam uničenja ekosistem, temveč nanje samo namigne – med drugo svetovno vojno je bila ta tematika pač manj pereča, kot je danes.

Bolj očitna je okoljevarstvena tematika v filmu *WALL-E* (2008). Celotna zgodba temelji na uničenju Zemlje, odhodu z nje in življenju debelih, nepremičnih ljudi, ki letijo v stilih po vesoljski ladji. Robot, odrinjen iz družbe, poskuša po(s)praviti kaos, ki smo ga ustvarili, opozarja in trese iz transa ravnodušnosti. In to z živo rastlino, ENO(!) živo rastlino, edino, ki na Zemlji obstaja. Zgodba je postavljena v 29. stoletje, 700 let po odhodu ljudi z uničenega doma. V resnici je časa še manj, le nekaj let nam še ostaja. Naš WALL-E je tu, le da Greta ni niti robot niti obremenjena z ljubeznijo,

preusmerjevalko pozornosti, in tako še močnejše stremi k vrhovnemu cilju: rešitvi planeta.

Ne potrebujemo čudežne rešitve. Potrebujemo odziv, prekinitvev včerajšnjih navad in postavitev novih. Vendar je za to že prepozno: minimalne, vsakodnevnne spremembe ne bodo vplivale na končni izid, sive eminence so tiste, ki bi morale storiti nekaj, skorajda kar koli, vendar tega ne bodo storile. Niso še v loncu vrele prajuhe, ki brbota, ni jim še vroče, ne potijo se, lagodno jim je. Ko jim ne bo več, bodo storili, kar si želimo – zaprli bodo onesnaževalce, uničevalce, tako fizične kot nedojemljive. Greta tega sama doseči ne more in niti ne bi smela. Potrebuje pomoč, sodelovanje vseh, ki jim ni vseeno. Izobrazimo se in zavrmo vodo. Da bomo lahko normalno živeli, da bodo lahko naši nasledniki živeli tu in ne na neki oddaljeni vesoljski ladji.

Priporočamo ogled filmov:

- *Bambi* (1942),
- *WALL-E* (2008),
- *Erin Brockovich* (2000),
- *Dan po jutrišnjem* (2004) in
- *Pred poplavo* (2016) ter
- *Chasing Ice* (2012) (zadnja dva sta dokumentarna filma).
- Preberi tudi: www.greenpeace.org/international/story/11658/a-brief-history-of-environmentalism/

Kalki so dobesedno prevedene besede ali besedne zveze, pri katerih so nam sestavine jasne, ne gre za samo poslovenjen zapis tujih besed, kot so na primer *selfi*, *smuti*, *rimejk* ipd. **Pri kalkih besede razumemo in jih poznamo, najdemo jih v slovarjih, a so semantično uporabljene narobe, torej je zamenjan njihov pomen.** In zakaj pride do tega? Ker se nekaj sliši zelo podobno kot v angleščini (ali katerem koli drugem jeziku) in nam je tako zelo poznano, da nevede uporabimo napačno besedo. Največ kalkov uporabljajo tisti, ki veliko berejo, poslušajo ali drugače uporabljajo tuj jezik.

Kalki v slovenščini

Besedilo: Zala Šmid

Slovenščina, posebej pogovorna, je polna prevzetih besed in izposojenk iz tujih jezikov, kar ni nič nenavadnega. Jezik je pač živ organizem in se razvija, raste na različne načine. A ko pridemo do kalkov ali dobesednih prevodov iz (največkrat) angleščine, me bolj ušesa in oči. In ne, slovenščina kljub temu ne spada med ogrožene jezike, da vas pomirim.

"Dej preveri na mapi, kje je bazirana naslednja točka."

"Na zadnji orientaciji je bilo res epsko, počutil sem se kot karakter v kakšni računalniški igri!"

"Ne rabiš mi razlagati, vem, kakšno razliko naredijo dobri čevlji."

In še bi lahko naštevala, lista kalkov je doooooolga kot tvoja roka. Nerazumljivo? Ja, ob nekaterih takšnih prevodih vsak zastrže s ušesi, drugih sploh ne opazimo. Če v angleščini nekaj zelo dolgega lahko opišemo kot *'as long as your arm'*, v slovenščini dolžino nakažemo drugače: dolg kot ponedeljek, recimo. *Lista* večine mogoče sploh ni zmotila – mene osebno vsakič, ko kaj takega slišim, hudo zaskeli nekje v malih možganih. Beseda seznam bo bolj primerna, se strinjamo?

Vzemimo na primer mapo iz prvega primera. Mapa v slovenščini pomeni nek ovitek, platnice, med katere spravimo liste papirja, oz. seznam z datotekami na računalniku. V angleščini *map* pomeni zemljevid, karta. In ker recimo veliko gledamo ameriške filme in igramo računalniške igre, v katerih slišimo besedo *map*, zadevo v pogovoru na hitro prevedemo kar v mapo. In da je točka bazirana? Zveni znano? Angleški *based*, seveda, ki pomeni nahajati se, biti nekje.

Uporaba kalkov v pogovornem jeziku ni nič hudo slabega ... če seveda s tem ne povzročate trzanja vek in škripanja z zobmi pri kakih slovenistih v bližini. Zato bo najbolje, da se kalkom poskusimo kar na splošno ogibati. Pa čeprav sem rekla, da slovenščina ni ogrožena.

Za vajo poskusi ugotoviti, iz katerih angleških izrazov smo z dobesednim prevajanjem dobili spodnje kalke, nato pa zraven pripiši še pravo slovensko ustreznico.

Če se ti zatakne, se vedno lahko obrneš na uredništvo revije.

Bilo je res *epsko*.

Počutila sem se kot *karakter* v računalniški igri.

Ne rabiš razlagati.

Kakšno razliko naredijo dobri čevlji!

Resnica bo za vedno ostala *tam zunaj*.

Kupili smo novo *kavno mizico*.

Moj osebni favorit je Vlado Kreslin.

Zimska slikovna križanka

Besedilo: Suzana Podvinšek, ilustracije: Alja Ločičnik

Vpiši besede pod ustrezno številko, da dobiš geslo.

Rešitev: 1. gumb 2. škornji 3. snežak 4. smuč 5. lopata 6. sankanje 7. rokavica 8. drsalke 9. kepanje 10. snežinka 11. iglu

Bojan in Tinka

NOVOLETNI ŠKOK V MORJE

PIŠE: TISA
RIŠE: ŠEKI

ŠKLJOC!

Besedilo: Tadej Morano

Novo desetletje, nova ekipa in z njo tudi nov foto urednik. Sem Tadej Morano iz Rodu snežniških ruševcev. Obožujem zimo in zimske taborniške dogodivščine, ampak nobena taborniška akcija ne preseže taborjenja.

Ob besedi taborjenje takoj pomislimo na dolge večere ob ognju. Zbere se cel tabor in družimo se ob igranju različnih iger, petju, zgodbicami, ne smemo pozabiti na dolge debate, ki se vlečejo pozno v noč, hrenovke, stražo ...

Tokratni ŠKLJOC bo skozi fotografije različnih avtorjev prikazal nepozabne trenutke, ki so nastali ob tabornem ognju, druženje in zabavo ob nabiranju lesa in pripravi ognja.

Foto: Marko Vidmar

Foto: Tadej Morano

Foto: Tadej Morano

Foto: Matic Pandel

Foto: Pija Šarko

**TABORNIŠTVO
JE
ODGOVORNA
IGRA.**

Robert Baden-Powell